

og blev midlertidig kasseret. Men naar saa den ærede Anbefaler gik videre og sagde, at han siden den Tid havde været lidende, og at det nu havde taget Overhaand, vil jeg dog indsthyde, at det ikke kan forholde sig rigtig, thi i 1865 blev han erkendt tjenstdygtig paa ny, og det kunde han ikke være bleven, dersom han endnu vedblivende led af denne Svaghed, som han var midlertidig kasseret for i 1863. Smidlertid kommer jo alt det, som paa den Maade henvises til Undersøgelse, til at foreligge for mig igen, og det vil ske sin Ret efter mit Støn ved denne fornødne Undersøgelse.

Dette antager jeg, især naar der tages Hensyn til den sparsomme Tid, der staar til Raadighed, maa være nok med Hensyn til Invallerne. Men der foreligger desuden adskillige Henvisninger til mig om andre Sager. Deriblandt er der en under Nr. 8 angaaende Erstatning for Skade, som Grænsebeboere have lidt derved, at deres Benyttelse af Ejendommen, hvor Grænsen gaar gennem denne, er bleven hindret ved de Bestemmelser, der bleve truffe for at forebygge Koleræens Indvandring her i Landet. Jeg vil dog derom i al Almindelighed bemærke, at hvis dette skal henvises, henvises det med Urette til mig, det vedkommer ikke Finansministeren. I 1872 kom der fra den samme Mand eller i ethvert Tilfælde fra en af de Mænd, hvis Andragender nu henvises til mig, ogsaa et Andragende om Erstatning for en Grænsespærring, foranlediget derved, at man vilde hindre Kvæghygens Udbredelse. Dette Andragende blev ogsaa henvist, men til rette vedkommende, nemlig til Indenrigsministeren, som havde truffet disse Bestemmelser, og ikke til Finansministeren. I dette Tilfælde er det en formentlig Skade, hidrørende fra Bestemmelser, der ere truffe af Justitsministeren, og det forekommer mig da at være en Selvfølge, at ligesom Andragender om Erstatning for Tab, som hidrøre fra Bestemmelser, der ere truffe i Anledning af Kvæghygdommen, nødvendigvis — som man ogsaa har gjort i 1872 — maa henvises til Indenrigsministeren, maa ogsaa Spørgsmaal om Erstatning for Tab, hidrørende fra Justitsministerens Foranstaltninger, henvises til ham og ikke til Finansministeren, som ikke har med den Sag at bestille. Naar man i øvrigt udtrykkelig henviser til, at man tidligere har givet disse Grænsebeboere Erstatning i saadanne Tilfælde, skal jeg dog tillade mig at oplyse det høje Ting om, at Forholdet i Virkeligheden er det, at da dette Andragende, som jeg nys nævnte, fra 1872, efter at det var henvist til vedkommende

Indenrigsminister, uden at der blev taget Hensyn dertil, kom frem paa ny, skete der ikke yderligere Henvisning fra Udvalgets Side, men tredje Gang lykkedes det en enkelt Repræsentant for Kredsen imod Udvalget, altsaa uden Indstilling af Udvalget, at bringe Sagen til en Afslutning ved et Forslag paa Tillægsbevillingsloven. Det er saa langt fra, at dette kan paabe-raabes som et Eksempel til Efterfølgelse, som det udtrykkelig blev udtalt her i Tinget af Udvalgets Ordfører, at naar Tinget ved anden Behandling havde vedtaget dette, fandt Finansudvalget ikke tilstrækkelig Anledning til at søge det omgjort ved tredje Behandling, men rettede Forslaget saaledes, at Motiveringen: Erstatning paa Grund af osv. gik ud, saaledes at det kom til at staa som en ren Gabe til vedkommende Mand, idet Udvalgets Ordfører udtrykkelig tog Afstand og sagde, at der ikke kunde være Grund til at give en saadan Erstatning. Dette altsaa med Hensyn til det historiske, hvis man vil paabe-raabe sig, at man tidligere har gjort det, men kommer jeg saa til Konsekvenserne deraf, vil jeg dog paa den frabærende Justitsministers Begne, under hvem disse Spørgsmaal efter min Formening henhøre, gøre opmærksom paa, at Konsekvenserne ere langt mere vidtrækkende end blot hertil. Her er Spørgsmaal, om man skal give Erstatning for saadanne Foranstaltninger, som træffes i Samsfundets Interesse i Almindelighed, hvor de komme til at berøre enkelte private Interesser. Vi vide meget godt, at vi i Lovene have Bestemmelser om de Tilfælde, hvor der gives Erstatning, men her er Spørgsmaal om, hvorvidt det skal erkendes, at der er en almindelig Erstatningspligt til Stede for Statens Vedkommende, hvor almenne Foranstaltninger komme til at berøre private Interesser. Vil man det, kunde jeg dog nok have lyst til at se en Redegørelse for, hvilke Tab henholdsvis Koleraspærringen og Spærringen af den fri Fjerl af Kreaturer her fra Landet have foranlediget for den enkelte private, og om man i Virkeligheden vil gaa ind paa det Princip, at Staten erstatter det Tab og den Skade, som hidrører fra almindelige Foranstaltninger i Samsfundets Interesse. Vil man i det hele taget gøre det, erkender jeg, at der ogsaa er Grund dertil her, men vil man ikke det, erkender jeg ikke, at der her er mere Grund dertil end ellers. Det er mit Standpunkt over for denne Sag, som jeg tillader mig at gøre opmærksom paa.

Der er en anden lille Henstilling under Nr. 18, som angaar nogle Arbejderboliger ved Hørens, der ikke have kunnet saa dette